

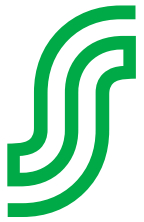

HOK-ELANNON
LAKIPALVELU

Testamentti ja muu perintösuunnittelu

Tietoisku/ Juristi, OTM Oskari Hautamäki

17.3.2026

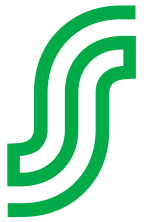

PERINTÖSUUNNITTELU – MITÄ SE ON?

HOK-ELANNON
LAKIPALVELU

- Toimenpiteitä, joilla vaikutetaan jäämistön
  - Laajuuteen = paljonko jaettavaa jää kuolinhetkellä
  - Jakautumiseen = kuka saa ja kuinka paljon
  - Verokohteluun = kuinka paljon kenellekin testamentinsaajalle tulee veroja maksettavaksi
- Enemmän kuin perintö**ver**osuunnittelua
  - Verotus on tärkeä syy perintösuunnitteluun
  - Verotuksen lisäksi otettava kuitenkin huomioon myös muut näkökulmat
    - Verotuksellisesti edullisin voi olla käytännössä haasteellinen
- Perintösuunnittelu kannattaa aloittaa hyvissä ajoin
- Perintösuunnitteluun vaikuttaa useat eri säännökset -> suositeltavaa käyttää asiantuntijaa apuna

LIALLINEN VEROSUUNNITTELU

- Verosuunnittelu on tärkeää, mutta ei saisi ikinä olla ainoa ohjaava tekijä.
- Ensisijaisia verotukseen nähden ovat ainakin:
  - Omaisuuden jakautuminen tahdotusti.
    - Pelkkään vero-optimointiin keskittyminen voi johtaa omaisuuden jakautumiseen epäoikeudenmukaisella ja epätoivotulla tavalla
  - Käytännön elämän toimivuus perimyksen jälkeen.
    - Esim. omistajattoman tilan testamentti ja alaikäiset perijät
  - Lesken toimeentulo.
    - ”Tuplaverotus” vs. lesken elämänlaatu ja vapaus toimia

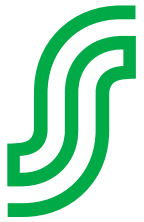

PERINTÖSUUNNITTELUN KEINOT

HOK-ELANNON
LAKIPALVELU

- Oikeudelliset instrumentit, jotka mahdollistavat poikkeamat lain mukaisista olettamista
  - Testamentti
  - Avioehtosopimus
  - Lahjoitus tai lahjanluonteinen kauppa
  - Henkivakuutukset
  - Perinnöstä / testamentista luopuminen
  - Lakiosavaatimus
  - Sukupolvenvaihdokset
- Perintösuunnittelu voi olla
  - Ennakollista – perinnönjättäjän omin toimenpitein
  - Jälkikäteistä – kuolinpesän osakkaiden toimenpitein

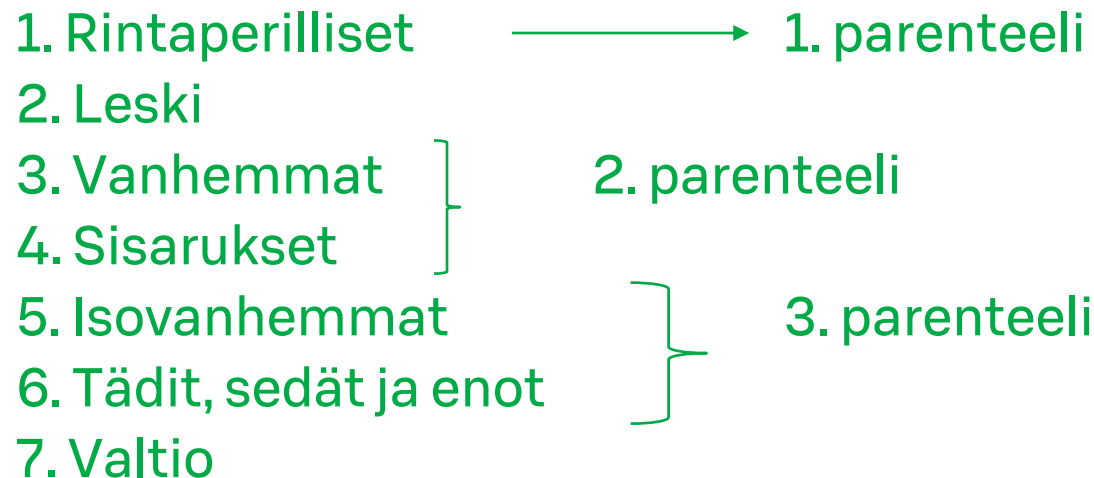

TESTAMENTTI

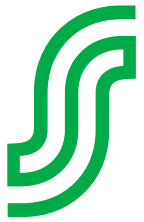

HOK-ELANNON
LAKIPALVELU

- Asiakirja, jolla perinnönjättäjä vaikuttaa jäämistönsä jakautumiseen lakimääräisestä poikkeavasti
- Lakimääräinen perimysjärjestys

Huom.! Avopuolisolla ei ole aviopuolison avioliittolakiin tai perintökaaren perustuvia oikeuksia -> avopuolison hyväksi tehtävä testamentti

TESTAMENTTI

HOK-ELANNON
LAKIPALVELU

Yleistä testamenteista

- Testamentti on tekijänsä yksityisasia – testamentintekijän ei tarvitse saattaa testamenttia kenenkään muun tietoon, ei edes testamentinsaajan
- Testamentti voidaan aina muuttaa tai peruuttaa
  - Olettama on, että viimeisin testamentti on voimassa
- Testamentti on korostetusti henkilökohtainen oikeustoimi
  - Testamenttia ei voi tehdä toisen puolesta eikä esim. valtakirjalla
- Testamentti koskee sitä omaisuutta, joka testamentintekijällä on kuolinhetkellä
- Testamentti on tehtävä muotomääräyksiä noudattaen, muuten se ei ole pätevä

Testamentin muotomääräykset ja tekijää koskevat edellytykset

- Muotomääräykset
  - Kirjallinen muoto
  - Tekijän omakätisesti allekirjoittama, päivätty
  - Kaksi esteetöntä todistajaa yhtäaikaaisesti läsnä testamenttia todistamassa
- Testamentin tekijä koskevat edellytykset
  - Täysi-ikäisyys (pl. avioliitossa oleva nuorempi tai yli 15-vuotiaan itse ansaitsemastaan omaisuudesta tekemä testamentti)
  - Riittävä ymmärrys – ymmärtää sen, mitä ja kenelle haluaa antaa

Huom.! Testamentti kannattaa laatia ajoissa, jotta mahdollisilta testamenttiriidoilta vältytään. Testamentin laadinnassa kannattaa hyödyntää asiantuntijaa, jotta testamenttiin tulee oikea, tarkoitusta vastaava sisältö.

Testamentin keinot ja mahdollisuudet

- Perinnönjättäjä voi vaikuttaa jäämistön verokohteluun
  - Hallintaoikeus
  - Perintöverotuksen vapaaosa – jokaisella saajalla alle 30 000 €:n perintö verovapaa
  - Puolisovähennys – 90 000 € + 30 000 € = 120 000 €
  - Alaikäisyysvähennys 60 000 € + 30 000 € = 90 000 € (edellyttää, että alaikäinen saaja on lakimääräisesti perillisasemassa)
  - Luopumismahdollisuuksien laajentaminen
- Perinnönjättäjä voi vaikuttaa muihin asioihin
  - Lakimääräisen perimysjärjestyksen syrjäyttäminen
    - Rintaperillisellä oikeus vaatia lakiosa -> testamentintekijällä ei mahdollista määrätä toisin
    - Lakiosa on puolet perintöosasta
  - Toissijaismääräys = mitä omaisuudelle tapahtuu ensisaajan kuoltua

Testamentin keinot ja mahdollisuudet

- Perillisten aviopuolisoiden avio-oikeuden poissuljenta
  - Mahdollisuus säilyttää omaisuus ”suvussa”
- Määräykset haudaamisesta
  - Hautaustoimilain mukaan vainaja on haudattava hänen omien toiveidensa mukaisesti
  - Ellei vainajan toiveista ole tietoa, haudaamisesta päättävät hänen aviopuoliso/avopuoliso sekä lähimmät perilliset
- Sovellettavan lain valinta
- Alaikäisen perillisen lakimääräisen huoltajan syrjäyttäminen omaisuuden hoidosta
- Perinnöttömäksi tekeminen

”Perittävä voi tehdä perillisen perinnöttömäksi, jos tämä on tahallisella rikoksella syvästi loukannut perittävä, hänen perimispolvessa olevaa sukulaistaan, ottolastaan tai tämän jälkeläistä. Sama on laki, jos perillinen jatkuvasti viettää kunniantonta tai epäsiveellistä elämää.”

Testamenttimääräyksen tuottamasta oikeudesta

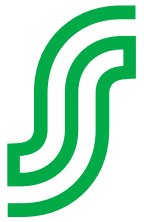
- Täysi omistusoikeustestamentti
  - Tuottaa saajalleen oikeuden määrätä testamentilla saadusta omaisuudesta elinaikana sekä kuoleman varalta
- Rajoitettu omistusoikeustestamentti
  - Tuottaa saajalleen oikeuden määrätä saadusta omaisuudesta elinaikana, mutta ei kuolemanvaralta (ts. ei ole oikeutta tehdä testamenttia eikä omaisuus siirry perintönä hänen perillisilleen)
  - Testamentattu omaisuus siirtyy ensisaajan jälkeen testamentintekijän määräämälle toissijaiselle saajalle
  - Käytetään yleensä varmistamaan, että omaisuus päätty ensisaajan jälkeen testamentintekijän määräämälle saajalle (esim. omat rintaperilliset, omat sisarukset, itse määrätty yhdistys tai säätiö)

Testamenttimääräyksen tuottamasta oikeudesta

- Hallintaoikeustestamentti
  - Tuottaa saajalleen oikeuden käyttää omaisuutta sen luonteenomaisella tavalla
  - Huomattavaa, että luonteenomainen käyttö tarkoittaa esim. huoneistossa asumista, kesämökin käyttöä virkistystarkoitukseen, osakkeiden ja tilivarojen tuoton käyttämistä
- Tuotto-oikeustestamentti
  - Oikeus käyttää omaisuuden tuottama tuotto (esim. osingot, puun myyntitulo, vuokratulo)
- Keskinäinen testamentti / yhteinen testamentti
  - Kahden (tai useamman) testamentin yhdistelmä
  - Yleensä aviopuolisoiden toistensa hyväksi laatima omistusoikeustestamentti

Jälkitoimet testamentin laatimisen jälkeen

- Alkuperäinen testamentti on löydyttävä, kun testamentintekijä menehtyy
  - Säilytettävä huolellisesti
  - Pankin tallelokero tai asiakirjasäilytys paras paikka
  - Kotona, varmassa tallessa – esim. kassakaapissa
- Testamentin sisältö hyvä tarkistaa aika ajoin
  - Vastaako edelleen omaa tarkoitusta
  - Tarvittaessa muutos laatimalla uusi testamentti
  - Testamentin voi peruuttaa hävittämällä alkuperäisen testamentin tai tekemällä uuden testamentin, jossa toteaa aikaisemman testamentin peruutetuksi
- Testamentin voimaan saattaminen testamentintekijän kuoleman jälkeen vaatii testamentin tiedoksiantamisen testamentin tekijän lakimääräisille perillisille
  - Testamentinsaajan velvollisuus

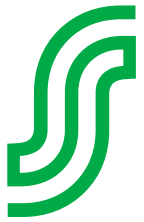
MUU ENNAKOLLINEN PERINTÖSUUNNITTELU

HOK-ELANNON
LAKIPALVELU

Lahja

- Suositeltavaa tehdä kaikista lahjoista lahjakirja - lahjakirjan ehdot tärkeät perintösuunnittelun kannalta
  - Onko lahja ennakkoperintöä, ts. otetaanko huomioon perinnönjaossa
  - Pidätetäänkö hallintaoikeus
  - Poistetaanko lahjansaajan aviopuolison avio-oikeus
- Ennakkoperintöolettama
  - Mikäli lahjansaaja on rintaperillinen, lahja on saajalleen ennakkoperintöä
  - Mikäli lahjansaaja ei ole rintaperillinen, lahja ei ole saajalleen ennakkoperintöä
- Verotus
  - Veroasteikot ja progression vaikutus
  - Hallintaoikeuden pidättäminen
- Toimintakyvyttömyystilanteiden varalta voidaan lahjan antaminen mahdollistaa edunvalvontavaltuutukseen otettavalla nimenomaisella määräyksellä

MUU ENNAKOLLINEN PERINTÖSUUNNITTELU

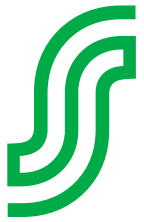
HOK-ELANNON
LAKIPALVELU

Kauppa tai vaihto

- Lahjaverosta vapaa luovutus, kun sovittu vastike on vähintään $\frac{3}{4}$ käyvästä arvosta
- Osapuolilta ei edellytetä läheissuhdetta
- Syytinki voidaan ottaa huomioon kauppahintaa pienentävänä tekijänä

Avioehtosopimus

- Lähtökohtaisesti avioliitossa olevilla puolisoilla on avio-oikeus toistensa omaisuuteen
  - ”Köyhemmällä” puolisoilla oikeus saada tasinkoa avioliiton päätyttyä
  - Voidaan poiketa avioehtosopimuksella
- Avioliitossa oleva perinnönjättäjä voi vaikuttaa jäämistön laajuuteen
  - Oma omaisuus omille perillisille
  - Käyttökelpoinen esim., kun puolisoilla on eri perilliset
  - Merkitystä myös perintöverotuksen kannalta
  - Avio-oikeuteen perustuva saanto (=tasinko) on verovapaa

MUU ENNAKOLLINEN PERINTÖSUUNNITTELU

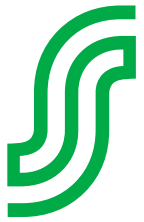

HOK-ELANNON
LAKIPALVELU

Henkivakuutuskorvaukset

- Edunsaajamääräyksellä voidaan ohittaa lakimääräinen perimys
- Nopea tapa saada varoja perillisten käyttöön jo ennen perunkirjoitusta
- Nykyisin perintöverotettavaa

Myös omaisuuslajikohtaisia mahdollisuuksia, esim. yrityksen sukupolvenvaihdos

JÄLKIKÄTEINEN PERINTÖSUUNNITTELU

HOK-ELANNON
LAKIPALVELU

Perinnöstä luopuminen

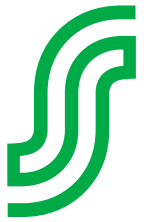
- Vain kokonaisluopuminen = kokonaan ja ehdoitta
- Luopujan koko osuus sijaantulooperillisille

Testamentista luopuminen

- Myös osittaisluopuminen mahdollinen
  - Esim. ottaa vastaan tietty suhteellinen osuus tai tietty omaisuuserä
- Suositeltavaa kirjata mahdollisuus testamenttiin

Lakiosavaatimus

- Lakiosa voidaan vaatia kokonaan tai osittain
- Verorasitus jakaantuu useammalle perilliselle
- Mahdollista hyödyntää verovapaita rajoja

HINNASTOMME

**HOK-ELANNON
LAKIPALVELU**

Veloitamme aikaperusteisesti, asiakirjakohtaiset lähtöpalkkiot

Testamentti yhdelle

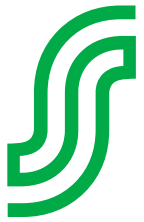
alk. 290 €

Keskinäinen testamentti

alk. 380 €

ALE 20%:a lokakuun aikana varatuista testamenteista!

S-Etukortilla palkkioistamme saa bonuksen.

TOIMISTOMME

**HOK-ELANNON
LAKIPALVELU**

Helsingissä

Forum	Yrjönkatu 23	010 766 6623
Kallio	Siltasaarenkatu 23	010 766 6515
Itäkeskus	Turunlinnantie 2 B	010 766 6598
Malmi	Kirkonkyläntie 3	010 766 6637
Töölö	Sibeliuksenkatu 1	010 766 6536 / 010 766 6535

Espoossa

Espoonlahti	Höyrylaivantie 18	010 766 6643
Leppävaara	Leppävaarankatu 3-9	010 766 6611
Tapiola	Sammonsilta 8	010 766 6572

Vantaalla

Tikkurila	Unikkotie 3	010 766 6568
Myyrmäki	Ojahaanrinne 2	010 766 6607

Keravalla

Kauppakaari 10	010 766 6551
----------------	--------------

Hyvinkäällä

Torikatu 9, Prismakeskus	010 766 6582
--------------------------	--------------